

Europos Sąjungos
Taryba

Briuselis, 2023 m. balandžio 28 d.
(OR. en)

8675/23

JEUN 77
SOC 278

PRANEŠIMAS

nuo:	Tarybos generalinio sekretoriato
kam:	Nuolatinų atstovų komitetui / Tarybai
Dalykas:	Jaunimo įtraukties į ES visuomenę užtikrinimas. Dėmesys jaunų ukrainiečių įtraukčiai – <i>Politiniai debatai</i>

Pasikonsultavusi su Jaunimo darbo grupės nariais pirmininkaujanti valstybė narė parengė pridedamą informacinį dokumentą, kuris pateikiamas kaip pagrindas politiniams debatams 2023 m. gegužės 15–16 d. Švietimo, jaunimo, kultūros ir sporto tarybos posėdyje.

Jaunimo įtraukties į ES visuomenę užtikrinimas.

Dėmesys jaunų ukrainiečių įtraukčiai

Vienas iš devintojo ES jaunimo dialogo ciklo teminių prioritetų yra ES jaunimo tikslas Nr. 3 „Įtraukios visuomenės“. Šiuo tikslu akcentuojami keli socialinės įtraukties reikalavimai, pavyzdžiui, įvairių formų diskriminaciją patiriančių jaunuolių pripažinimas, vienodos jaunuolių galimybės dalyvauti formaliojo ir neformaliojo mokymosi sistemoje, taip pat informacijos teikimas marginalizuotiems jaunuoliams. Jaunimo tikslu Nr. 3 taip pat pabrėžiama, kad reikia suteikti daugiau erdvių, galimybių ir išteklių, kad būtų padidinta jaunimo įtrauktis ir skatinamas dialogas bei socialinė sanglauda, kartu kovojant su diskriminacija ir segregacija. Trys ES jaunimo strategijos kertiniai akmenys – *įtraukti, suteikti galių ir susieti* – tai pagrindinės prioritetinės sritys, kuriose stengiamasi sudaryti sąlygas visų jaunuolių įtraukčiai į visuomenę ir ją užtikrinti.

Jaunimas šiuo metu Europos visuomenėse neturi lygių galimybių. Eurostato duomenimis, 2021 m. ketvirtadaliui (25,3 %) ES jaunimo grėsė skurdas arba socialinė atskirtis. Tarp visų amžiaus grupių asmenų ši dalis buvo mažesnė – šiek tiek daugiau nei penktadalis (21,7 %)¹. Jaunuoliai, gyvenantys sunkiomis ekonominėmis sąlygomis savarankiškai arba su tėvais, pesimistiškiau vertina savo gebėjimą pakeisti padėtį daugelyje gyvenimo sričių. Nepakankama įtrauktis lemia silpnesnį bendrystės jausmą, taip pat mažina pasitikėjimą institucijomis. Formuojant politiką reikia užtikrinti, kad jaunuoliams iš visų visuomenės sluoksnių, ypač tiems, kurie turi mažiau galimybių, būtų sukurta saugi aplinka dalyvauti. Psichikos sveikatos problemos ir vienišumas taip pat yra veiksniai, kurie gali kartu tapti kliūtimis socialinei įtraukčiai. Šias problemas dar labiau sustiprino COVID-19 pandemija, kuri darė ir tebedaro didžiulį poveikį jauniems europiečiams. Per pandemiją tapo dar akivaizdžiau, kad mažiau galimybių turintys jaunuoliai turi nelygias galimybes naudotis žmogaus ir socialinėmis teisėmis, pavyzdžiui, įgyti išsilavinimą ir naudotis sveikatos priežiūros paslaugomis.

¹ Jaunimas Europoje. Statistinė suvestinė. 2022 m. leidimas.

Be to, dėl Rusijos agresijos karo prieš Ukrainą daugelis jaunų ukrainiečių šiuo metu yra laikinai perkelti į ES ir nežino, kokia ateitis jų laukia. Ukrainos piliečiai patyrė didžiulio masto karo, traumos ir perkėlimo pasekmes tokiu mastu ir greičiu, kokių nebuvo nuo Antrojo pasaulinio karo. Europos Sąjungoje laikinoji apsauga suteikta beveik 4 mln. žmonių iš Ukrainos, kurių dauguma yra vaikai ir jaunimas. Tarybos įgyvendinimo sprendimu, kuriuo pradedama taikyti Laikinosios apsaugos direktyva, be kitų teisių, jaunuoliams suteikiama galimybė įsidarbinti, gauti būstą ir naudotis socialinės gerovės sistema bei medicinine priežiūra. Be to, šia direktyva jaunuoliams iki 18 metų taip pat suteikiama teisė į mokslą.

ES finansavimas taip pat sutelkiamas pagal programą „Erasmus+“ ir Europos solidarumo korpusą siekiant paremti Ukrainos žmones, bėgančius nuo plataus masto Rusijos invazijos. Pagal 2023 m. Europos solidarumo korpuso darbo programą pagalba nuo ginkluotųjų konfliktų bėgantiems asmenims ir kitoms gaivalinių ar žmogaus sukeltų nelaimių aukoms yra naujas programos centralizuotos veiklos „Savanorių grupių veikla prioritetinėse srityse“ teminis prioritetas. Europos jaunimo portale taip pat pateikiama praktinė informacija apie iš Ukrainos atvykstančių jaunuolių teises ir galimybes gauti paramą.

Nors ES daug daroma dėl nuo karo bėgančių žmonių, tūkstančiai jaunuolių iš Ukrainos atsidūrė padėtyje, kai jie turi pradėti viską iš naujo naujoje šalyje. Daugeliui tai iššūkis, kurį jie turi įveikti be šeimos ar draugų pagalbos. Būtina skubiai remti šiuos jaunuolius, suteikiant jiems galimybę mokytis ir įsidarbinti, taip pat susirasti laisvalaikio veiklą ir pasijausti esant bendruomenės dalimi.

ES turi užtikrinti, kad jaunuoliai galėtų naudotis savo teisėmis pagal tarptautines deklaracijas ir konvencijas. Visi jauni europiečiai turėtų turėti geras gyvenimo sąlygas, užimtumo perspektyvas ir gebėti kurti savo gyvenimą. Pastarasis gebėjimas taip pat apima galimybę daryti įtaką politikos formavimui ir visuomenės vystymuisi. Vis dėlto, kad galėtume suformuluoti kuo geresnę politiką, turime nepamiršti, kad grupę, kurią apibrėžiame kaip „jaunimą“, sudaro įvairiausios tapatybės asmenys. Įvairių grupių jaunuolių gebėjimai, poreikiai, nuomonės, išteklių ir interesai skiriasi. Todėl esama įvairių iššūkių, kuriuos reikia įveikti, ir galimybių, kuriomis reikia pasinaudoti, ir į kuriuos reikia atsižvelgti. Taigi sprendžiant tokius klausimus būtina laikytis visapusiško požiūrio ir plėtoti įtraukius ir dalyvaujamuosius veiksmus. Socioekonominė ir demokratinė atskirtys yra glaudžiai susijusios ir tai yra pasekmės, kurių Europa prisiimti negali. Siekiant kurti visiems jaunuoliams palankią Europą, reikia atsižvelgti į visus pirmiau minėtus aspektus. Įtrauktis stiprina pasitikėjimą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta pirmiau, ministrų prašoma apsvarstyti šiuos klausimus (kalbėtojams skiriamos ne daugiau kaip 3 minutės):

1. Kai kalbame apie visų jaunuolių įtrauktį visoje ES, turime nepamiršti, kad jaunimo grupė nėra vienalytė. Kaip turėtume spręsti šį klausimą formuluodami politiką, skirtą visiems jaunuoliams mūsų valstybėse narėse ir Europos lygmeniu?
2. Kokių jūsų šalyje esama gerų pavyzdžių, kaip didinti mažiau galimybių turinčio jaunimo įtrauktį į visuomenę ir sprendimų priėmimo procesą vietos, regioniniu ir nacionaliniu lygmenimis?
3. Kokių jūsų šalyje esama gerų pavyzdžių, kaip užtikrinti iš Ukrainos laikinai perkeltų jaunuolių socialinę įtrauktį?
